

خرافه زدایی و عبرتهای ویروس کرونا

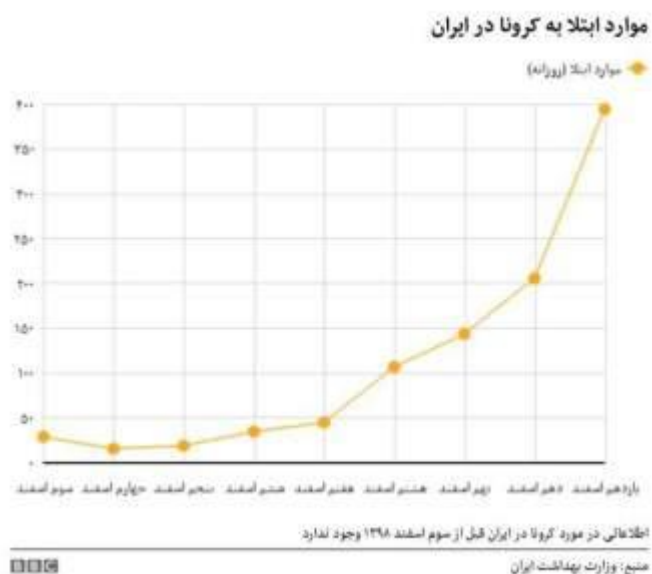
محسن کدیور

۱۲ اسفند ۱۳۹۸

ویروس کرونا یا کووید ۱۹ از بلاهای سال جاری است که تا کنون نزدیک به هشتاد هزار مبتلا و سه هزار کشته در جهان گرفته است. ایران بعد از چین در رده بندی تلفات رتبه دوم بین المللی را حائز است. از مجموعه اطلاعات و قرائن موجود به دست می آید که اولاً ایران پیش‌بینی‌های لازم برای مقابله با این بیماری هولناک و سیاست‌های لازم پیش‌گیری را اتخاذ نکرده بود. ثانیاً خبر ورود کرونا به ایران بسیار دیر و با تاخیر فراوان اعلام شد. از ۲۹ بهمن تا کنون جمهوری اسلامی عمداً از دادن آمار واقعی مبتلایان و کشته‌های کرونا طفره رفته و آماری به مراتب کمتر از آمار واقعی اعلام کرده است. تفاوت آمار اعلامی با آمار واقعی مطابق خوشبینانه‌ترین محاسبات یک سوم است و احتمال اینکه تنها یک دهم آمار واقعی اعلام شده باشد به هیچ وجه دور از انتظار نیست.

ثالثاً تصمیمات اتخاذ شده از قبیل قرنطینه نکردن شهر قم و شیوع ویروس در اغلب قریب به اتفاق استانها، صدور ویروس به کلیه کشورهای همسایه و بسیاری کشورهای دیگر، عدم تعطیل مراکز تجمع مذهبی، تعطیل با تاخیر مراکز آموزشی و فرهنگی و ... فاقد کارشناسی لازم و به دور از استانداردهای سازمان بهداشت جهانی بوده است. رابعاً در حالی که وزارت بهداشت و مسئولان پزشکی باید در این زمینه تصمیم‌گیرنده نهایی باشند تصمیمات کلان به ستاد ملی مبارزه با کرونا به عنوان عالی‌ترین مرجع مقابله با این بیماری مهلک سپرده شده که غیر از وزیر بهداشت تا کنون نام اعضای آن اعلام نشده و مشخص نیست مسئولان این تصمیمات نادرست چه کسانی بوده و هستند.

خامسا علی‌رغم فعالیت فراوان و شایسته تقدیر کادر پزشکی (اعم از پزشکان و پرستاران) کشور با کمبود شدید امکانات اولیه پزشکی برای مقابله با این ویروس خطرناک مواجه است. سادسا اظهارات ضد و نقیض مسئولان پزشکی، سیاسی و امنیتی درباره ویروس کرونا به علاوه سوابق سوء دروغ‌گویی نهادینه نظام به مردم جو بی اعتمادی شدیدی بین مردم و نظام را رقم زده است. در مجموع با قاطعیت می‌توان گفت امکان آن داشت که با اتخاذ تدابیر علمی و سیاست‌های پیشگیرانه کشور با آسیب‌های بسیار کمتری مواجه شود. متأسفانه روزهای بسیار دشوارتر و تلفات به مراتب بیشتری در پیش است.

در ادامه [یادداشت قبلی](#) در این مجال به چند نکته دیگر اشاره می‌کنم.

اول. ویروس کرونا علی‌رغم شرور فراوان برکاتی داشته و خواهد داشت. به جای واژه برکت از واژه عبرت و مزیت استفاده می‌کنم. این ویروس نخستین بار در کشور در شهر قم شناسایی شد و از قم به دیگر نقاط کشور و نیز به کشورهای همسایه و غیرهمسایه صادر شد. در بروز بلایای طبیعی در کشور از قبیل زلزله و سیل از برخی روحانیون

کم سواد سنتی و حکومتی به کرات شنیده شد که دلیل این بلایای طبیعی گناه ساکنان این مناطق بوده است و برای اثبات ادعای واهی خود به برخی آیات و روایات استناد می کردند. اگر استدلال مذکور معتبر بود باید اکنون هم از گناهان اهالی قم داد سخن می دادند. نخستین عبرت این است که بلایای طبیعی معلول عوامل طبیعی است و هیچ دلیلی بر دخالت گناه مردم در بروز هر بلیه طبیعی نیست. به جای آن باید از سهل انگاری و عدم رعایت موازین بهداشتی در این زمینه سخن گفت.

دوم. شهرهای مذهبی به دلیل زیارتی بودن (رفت و آمد مسافران) بیشتر در معرض بیماریهای واگیردار هستند. روایاتی که در مدح و ذم شهرها و اقوام به پیامبر و ائمه در کتابهای حدیث نسبت داده شده است علی الاغلب فاقد اعتبار سندی هستند و جعلی محسوب می شوند. به عبارت دیگر دوستداران یا بدخواهان شهرها و اقوام این احادیث را ساخته و بر خلاف واقع به اولیاء دین نسبت داده اند. این قاعده شامل روایات موجود در مدح شهر قم هم می شود. اینکه این شهر قطعه ای از بهشت است یا عذاب شامل اهالی آن نمی شود و مانند آن در این زمره است. نیم نگاهی به تاریخ این شهر بیندازیم به وضوح در می یابیم که قم هیچ تفاوتی با دیگر شهرهای کشور در مقابل بلایای طبیعی و انسانی نداشته است، به عنوان نمونه بمباران در زمان جنگ ایران و عراق. شیوع ویروس کرونا در شهر قم پنبه این باور کاملاً خرافی را زد که عَشَّ آل محمد مصون از بلا است.

سوم. مقدس ترین مکان جهان برای مسلمانان مسجدالحرام در مکه است. مطالعه تاریخ مکه نشان می دهد که این شهر از بلایای طبیعی و انسانی در امان نبوده است. یکی از مسلمانات فقه است که در صورتی که زائران خانه خدا امنیت جانی نداشته باشند فریضه حج ساقط می شود. یکی از مصادیق اجماعی امنیت جانی بیماری های واگیردار در مسیر سفر یا در مکه و مدینه است. در زمان بروز چنین بیماریهایی بستن موقت درهای مسجدالحرام عقلاً و در نتیجه شرعاً واجب است. این حکم زیارت واجب است. زیارت قبر رسول خدا و ائمه شیعه مستحب است نه واجب.

واضح است که بستن در حرم در زمان بروز بیماری واگیردار عقلا و شرعا ضروری است. قبور امامزاده ها از شاهچراغ و حضرت معصومه و حضرت عبدالعظیم و غیرایشان به عنوان زیارت قبور مؤمنان صالح مشمول استحباب عمومی زیارت اهل قبور است و تردیدی نیست که در زمان شیوع بیماری های واگیردار چنین استجابی ساقط است و اگر زیارت باعث اشاعه بیماری شود حرام است، بیمار شدن شخص زائر از باب اضرار به نفس حرام است و انتقال آگاهانه بیماری به دیگری حرمتش به مراتب بیشتر است.

کسانی که بر باز بودن این اماکن پافشاری می کنند جاهلانی بیشتر نیستند. باعث تاسف است که وزیر بهداشت تسلیم زورگویی چنین جاهلانی شده است. دغدغه روحانیون سنتی یا حکومتی در بازنگاه داشتن در امامزاده ها دغدغه دینی نیست، دغدغه کسب است! در حقیقت منابر سنتی و حکومت دینی با چنین خرافاتی ارتزاق کرده اند و اکنون اگر در حرم را ببندند دروغ بودن منابرشان برملا می شود. ویروس کرونا خرافه دارالشفای بودن حضرت معصومه و دیگر امامزاده ها را برملا کرد.

چهارم. در اینکه دعا در شفای بیماری ها تاثیر دارد تردیدی نیست. این امر از مسلمات کلیه ادیان است که توسط جامعه پزشکی هم تلقی به قبول شده است. معنای این باور این نیست که راههای پیشگیری از بیماری و طرق معالجه بیماری ها زیر نظر پزشکان طی نشود، برعکس دعا دو کارکرد دارد یکی کارکرد تکمیلی یعنی تکمیل اقدامات پزشکی و دیگری ناامید نشدن از بهبودی در زمانی که از دست علم پزشکی کاری برنمی آید. دعا با تقویت روحیه بیمار به شفای بیمار کمک می کند. در هر حال شفا در دست خداوند است و هیچ تضمینی هم ندارد که هر دعایی مستجاب شود و بیمار الزاما شفا یابد. دعا بیش از هر چیزی به صفای قلب نیاز دارد و خود را از گناه پاکیزه کردن. هر جایی و هر زمانی می توان دعا کرد.

متأسفانه در شیعه غالی توسل به قبور ائمه و امامزاده ها و چنگ زدن به ضریح آنها جای توکل به محضر ربوبی را گرفته است. توسل در نهایت حاشیه ای بر توکل است نه بیشتر. در [جای خود](#) اثبات کرده ام که توسل به پیامبر یا هر انسان دیگری (امام، امام زاده و قطب صوفیه) مستند قرآنی بلکه مستند معتبر دینی ندارد. یکی از چیزهایی که شیوع ویروس کرونا در قم و از قم به همگان نشان داد خرافاتی بودن چنین توسلاتی است.

پنجم. تعلل جمهوری اسلامی در بستن اماکن مذهبی و مشخصا امام زاده ها و تاخیر در تعطیل کردن موقت نمازهای جمعه در شرایط خطیر شیوع بیماری در قم و دیگر شهرها غیرقابل اغماض است. مراجع تقلید که به شفافیت و وضوح نه از جواز بلکه از وجوب تعطیل همه تجمعات مذهبی در اجرای فرامین مسئولان بهداشتی دفاع نکرده اند شرعا مسئولند. قبل از همه این وظیفه رهبر جمهوری اسلامی بوده که این اماکن و تجمعات را تا عادی شدن شرایط تعطیل کند. اما نمایندگان وی در نهادهای دینی (از قبیل حرم حضرت معصومه) و نهادهای تبلیغاتی، امنیتی و نظامی عضو ستاد ملی مبارزه با شیوع کرونا مهمترین مانع اجرای نظر مسئولان پزشکی و بهداشتی کشور در تعطیل این اماکن و تجمعات بوده اند. مقاومت در بازنگاه داشتن این اماکن دینداری نیست، جهالت و نفهمی مسلّم است.

ششم. برگزاری مراسم رسمی تشییع کشته شدگان اخیر مستشاری! در سوریه در روز یکشنبه در شهر قم از سوی سپاه نشان می دهد که مسئولان نظامی کشور فاجعه ای که کشور با آن دست در گریبان است را جدی نگرفته اند. برگزاری تجمع در چنین شرایطی به تصریح مسئولان وزارت بهداشت ممنوع است. اگر رهبر کشور ذره ای شعور علمی و دینی داشت مانع از برگزاری چنین مراسمی می شد. برگزاری مراسم عزاداری با بدنهای نیم لخت مردان سینه زن و پخش ویدئوی آن در فضای مجازی نوعی دهن کجی به موازین علمی است. دیندار بیشعوری که حلقه های ضریح امام رضا را در برابر دوربین لیس زده تا ایمانش به شفا بخشی اولیاء دین را نشان دهد مرتکب وهن اسلام شده است. با چنین جهالت نامقدسی کشور دارد اداره می شود. ویروس کرونا این نادانهای بیخرد و منبری که چنین حماقتهایی را تبلیغ کرده اند را رسوا کرد.

هفتم. ویروس کرونا فقط در خرافه زدایی مذهبی عبرت آموز نیست. در تاریخ ایران بیمارهای واگیردار از قبیل وبا و طاعون عامل تغییرات سیاسی بوده اند. کرونا هم می تواند باعث تغییرات عمیق سیاسی شود. وقتی نظام تمام مجاری قانونی اصلاح امور یعنی انتخابات رقابتی آزاد عادلانه، مطبوعات و رسانه های مستقل آزاد، احزاب سیاسی

مستقل، و تجمعات مسالمت آمیز شهروندان را مسدود کرده است، حضرت عزرائیل و ویروس کرونا چه کارها که نمی‌توانند بکنند! فعلا کشور حداقل تا نیمه فروردین تعطیل است. جمهوری اسلامی با بی‌عرضگی، ناکارآمدی، تمسک به خرافات، اداره کردن کشور به شیوه هیاتی، ناشایست سالاری و بهانه‌اندازی به موازین علمی باعث پخش ویروس کرونا از قم به تمام کشور شده و مردم عملا در خانه‌هایشان زندانی هستند. ایران تبدیل به زندانی بزرگ شده است. ناامنی عید نوروز مردم را به ماتم تبدیل کرده است.

این شرایط نامطبوع که محصول بی‌تدبیری، سوء مدیریت و جهالت مفرط هیأت حاکمه جمهوری اسلامی است و اکنون در قالب شیوع ویروس کرونا بروز کرده به نارضایتی مردم دامن زده است. در این چهل و یک سال هیچگاه عدم رضایت و عدم اعتماد مردم به نظام و باور به بی‌کفایتی و ناتوانی آن در حل مشکلات ضروری جامعه به این حد نبوده است. منحنی میزان اعتقاد مردم به اصلاح ناپذیری جمهوری اسلامی به بالاترین حد خود رسیده است. اضمحلال امپراطوری فریب و تزویر و تلاشی ولایت جائر دور از انتظار نیست. روایت شده که نمرود را یک پشه از پای درآورد، توان ویروس کرونا از پشه کمتر نیست!

۱۲ اسفند ۱۳۹۸

kadivar.com

<https://kadivar.com/17788/>
kadivar.mohsen59@gmail.com

تمام حقوق محفوظ است.

نقل مطلب به هر صورت تنها با ذکر منبع مجاز است.